

veseba
entője
ali ifal

a
víz
T
J
T 37/39
álafi
elvé

407-3.2

jött s
bekötött
lyázatot

k, hogy
üket a
ri május

sich,
abiró.

R

A

I.
-15.11

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek.
Zapolya-utca 1-ső szám.
Műve a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
nova a hirdetések, az előfizete-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 97. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, április 27.

A kultura ünnepe.

A közművelődési egyesület közgyűlése.
Nagybecskerek, április 27.

Az egész országban úgy van, hogy a magyar kultúregyesületek közgyűlése ünnepszámba megy, amelyre nagy számmal gyűl össze a közönség, hogy minél tömegesebb érdeklődésével, díszes kerettel vegye körül az illető kulturintézménynek azt az aktusát, amelyen beszámol munkásságáról, amelyet a magyar nemzeti művelődés terjesztéséért és fejlesztéséért végzett.

Kétszeresen ünnepszámba kell hogy menjen tehát az ilyen aktus itt Torontál-vármegyében, ahol érthető okokból, különösen nagy jelentősége van minden kultur-munkának. Ezért mondhatni joggal ünneppnek nálunk is a Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnapi közgyűlését.

Eddig, sajnos, a nagy közönség sokkal csekélyebb mértékben érdeklődött a kultur-egyesület közgyűlései iránt, mint az a magyar kultúrához méltó lett volna, annál örvedetesebb azonban a tegnapi közgyűlés, amelyen ritka nagy számmal gyűlt össze a közönség, hogy meghallgassa az egyesület beszámolóját. A tegnapi közgyűlés nemcsak kulturális aktus volt, de igazi kultur-ünnepp is, amely bizonyára meg fog ismételldni minden évben, sőt remélhetőleg egyre nagyobb arányu lesz.

Az érdeklődést és az ünneplést meg is érdemli a mi derék egyesületünk, mert munkássága — dacára szerény anyagi viszonyainak — olyan, amely a nagy kultur-egyesületeknek is dicséretére válhat. Ennél több dicséretet fölösleges mondani az egyesületről s annak vezetőségéről, amelynek élén olyan kitünő férfiak irányítják az egyesület tevékenységét, mint az egyesület elnöke Botka Béla főispán, alelnökei Jankó Ágoston alispán s Balácsi József főgimnáziumi igazgató és az egyesület fáradhatatlan, lelkes ügyvezető igazgatója, dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző. Ugyanez a dicséret illeti az egyesület vezetőségének többi tagjait, valamint az egyesület valamennyi tagját, akik mind lelkes segítőtársak a munkában. Így áll elő az a szép eredmény, amelyről tegnap az egyesület közgyűlésén beszámolt s amely jogos reményt nyújt arra, hogy évről-évre szebb lesz.

Most pedig adjuk itt az egyesület közgyűléséről szóló tudósításunkat:

A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap délelőtt tartotta huszonnegyedik évi rendes közgyűlését a vármegyei ház nagytér-ében, Botka Béla főispán egyesületi elnök elnöklésével. A közgyűlésen, a melylyel kapcsolatban Zádor Endre a temesvári siketnéma-intézet igazgatója tartott érdekes kulturális előadást a siketnéma-oktatásáról és neveléséről, a tagok ritka nagy számban jelentek meg.

Jelen voltak: Botka Béla, Balácsi József, Burget József, Bielek Antal, Bakalovich Plató, Bánlaky András, dr. Brájer Lajos, Böhler Hugó, Beaden Károly, Beck Pál, Beller István, Bujkowszky Gusztáv, Bogcha Márton, Bielek Vilmos, Barth Győző, Czegédy István, Csernolatecz Miklós,

Demkó István, Eördög Virgöl, Farás Vince, Fischer Mór, Franz J. L., dr. Fialowski Béla, dr. Haidegger Lajos, Haidegger Ödön, Herzl Sándor, Hegedüs Kálmán, Jeszenszky Nándor, Jakab Dávid, Jankovich Miklós, Králik László, dr. Klein Mór, Kaufmann István, Knáb Adam, dr. Kardos Samu, dr. Kéler Béla, Lovrics Antal, Magyary Pál, Mencer Lipót, Maurer Gyula, Mayer Rezső, Marton Andor, Mocsányi Richárd, Nánásy Imre, Perl Mihály, dr. Plachi Szilárd, Rigó István, dr. Riesz Jakab, Rác Jakab, Sirei-man Antal, Steinbach Antal (Módos), Steinitzer Géza, dr. Stern László, Somfai János, Semsey Gyula, dr. Soós Ferenc, Szalaváry Ede, Szilágyi Albert, Szalay József, Szegfő Sándor, Szenes Adolf, id. Szabó Bertalan, ifj. Szabó Bertalan, Szeley Mihály, Török Ferenc, Tasnády Endre, Úrhegyi János, dr. Vinczehidny Ernő, Végh Károly dr. Várady Imre, Várkonyi István, Weisz Izidor, Zitkovszky Béla, Zádor Endre (Temesvár).

A közgyűlést tíz óra után nyitotta meg Botka Béla elnök, szép szavakkal üdvözölve a nagyszámban megjelent tagokat, valamint Zádor Endre siketnéma intézeti tanárt. Röviden körvonalazva az egyesület tevékenységét, fölkerlte a tagokat, hogy továbbra is oly lelkesen és odaadón munkálkodjanak az egyesület nagy céljai érdekében. Végül fölkerlte a titkár, hogy terjessze elő az egyesület lefolyt évi tevékenységéről szóló jelentést.

Somfai János titkár beterjeszti az egyesület lefolyt évi munkásságáról szóló jelentést. A terjedelmes jelentés, amelyet az egyesület „Egy évi kulturmuunka” címen külön füzetben is kiadott, bő kivonatban így számol be az egyesület tevékenységéről:

A lefolyt esztendőben — mondja a jelentés — Torontál-vármegye lelkes közönsége kerésztünkre nagyobb anyagi segítséggel módot nyújtott arra, hogy mindazokat a terveket és eszméket, amelyeket a magyar közművelődésnek vármegyénkben való előbbrevitelére alkalmasoknak és hasznosnak véltünk, megvalósíthassuk vagy legalább is azok megvalósulását közelebbre hozzuk.

Ez az anyagi erő lehetővé tette, hogy a vármegye különböző vidékein magyar nyelvi ismétlő tanfolyamot szervezhettünk, amelyek a tél folyamán négy hónapon át — november, december, január és február hónapokban — állandóan és rendszeresen működtek. A vármegye vegyesajtu vidékein ily rendszeres, a magyar nyelv tanítása kapcsán közismeretekre oktató tanfolyamok rendezése már régi törekvésünket képezte, mert az ily tanfolyamok nemcsak a magyarság erősítésére, de a magyarság hódítására s a közismeretek gyarapítása mellett, a magyar nemzeti szellem és kultura terjesztésére is igen nagyfontosságúak. Az alább következő statisztika bizonyítja, hogy a tanfolyamokon mindentütt szép számmal, sőt több helyütt ritka nagyszámmal vett részt a lakosság, jórészt a fiatalok, tehát a tanfolyamok már az első évben is — a kezdet nehézségeivel küzdve — alkalmasoknak bizonyultak a magyar nemzeti kultura hathatós fejlesztésére. Négy hónapi rendszeres oktatás föltétlenül hátra eredményeket a hallgatóknál, amit a tanfolyamok vizsgaszerű befejezése alkalmával kiküldötteik örömmel tapasztaltak. Ezeket a tanfolyamokat tovább folytatván s rendszeresen egyre szervezettebben tartva, meglehetősen számu tömeget olvastunk be a magyar kulturába és nyarunk meg a magyar nemzeti szellemnek. Természetes dolog, hogy ilyenformán egyesületünk a tanfolyamokra különös súlyt fektetett s nem sajnált elnökségünk semmiféle fáradságot, hogy a tanfolyamokat a kezdet nehézségei dacára is helyes és jó alapokra fektesse.

Tíz tanfolyamot sikerült létesíteni és megfelelőleg szervezni, úgy, hogy ezek a tanfolyamok tökéletesen megfelelőek várakozásainknak és nagyjelentőségű feladatunknak. Tanfolyamainknak ugyanis összesen 418 rendes hallgatója volt, akiknek mintegy 80%-a iskolába nem járó ifjabból állott, a többi pedig felnöttebb férfi volt. Az egyesület által megbízott tanítók a hallgatók elemi iskolai ismeretait fejlesztették, magyarnyelvi tudásukat gyarapították és erősítették, azonkívül közhasznú, az életben szükséges tárgyakra oktatták őket. E mellett minden tanfolyamon volt néhány analfabéta hallgató, aki megtanult magyarul írni és olvasni, ugyszintén számolni, ami kulturális szempontból igen fontos eredmény. Ismétlő magyarnyelvi tanfolyamainkat a következő helyeken tartottuk az elmúlt tél folyamán: Billéd, Bocvár, Bóka, Gyertyámos, Magyarpadé, Szécsenfalva, Torontálalmás, Zichyfalva, Béga-szentgyörgy.

A tanfolyammal kapcsolatban az egyesület 500 kor. pályadíjjal egy segédkönyvre hirdetett pályázatot.

Vidékre kiterjesztett munkásságunknak nevezetes és jelentős részét képezték kulturásteleynék nevezett tudományos, irodalmi és művészeti előadásaink. Egyesületünk mult évi munkásságának keretében négy nagyobb községben terveztünk ilyen irodalmi és művészeti estét s ezek közül eddig három már megtartott az egyesület és pedig Törökbecsén, Nagyszentmiklóson és Módoson, míg a negyedik május 16-ikán Zombolyán lesz.

Mind a két estély az illető vidékek kulturális életének föllendítését vagy élénkítését, illetőleg a magyar tudomány, irodalom és művészet terjesztését és népszerűsítését célozta és a szerzett tapasztalatok szerint az egyesület ezt el is érte.

A vidéki kulturásteleynék mellett az idén is megtartottuk a nagybecskereki kulturásteleynék, melynek mint minden évben, az idén is kiváló erkölcsi sikere volt.

Ugyancsak a vármegye segélyéből arra is irányíthattuk tevékenységünket, hogy a létesítendő vármegyei muzeum számára muzeumi tárgyakat kikutathattunk és megszerezhetünk. E tárgyakat ideiglenesen a megyei főjegyzői irodában helyeztük el megfelelő gondos őrzet mellett. E tárgyak között van több régiség, péntemek, iparművészeti, kortörténeti tárgyak, valamint a vármegye történetjére vonatkozó okmányok és képek.

A muzeum ügyével kapcsolatban lépéseket tett az egyesület aziránt, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatási miniszter által tervezett kulturházak egyike Nagybecskereken létesíttessék, ahol azután egyuttal a muzeum is elhelyezhető lenne.

Mindezekon kívül figyelemmel kísértük művelődésünk minden más mozzanatát is s igyekeztünk azokat tehetségünkhöz mérten istáponni s itt a vármegyében is hasznosítani. Így a budapesti Petőfi-ház és ersklyemuzeum érdekében a mult évben széleskörű mozgalmat indítottunk a vármegyében. Nagybecskereken hölgybizottságot szerveztünk, melynek lelkes tagjai Botka Béla elnök fáradhatatlan buzgó vezetésével vármegyeszerte gyűjtést indítottak a Petőfi ház és muzeum javára, mely gyűjtés 861 korona 88 fillért eredményezett.

Az egyre nagyobb rétegeket fölelő s Magyarországot is mindjobban átható szociális kérdéseket is igyekeztük munkásságunk körébe bevonni s azokat kulturális fejlődésünk javára hasznosítani. E célból szervezte az egyesület Nagybecskereken a társadalomtudományi előadásokat, a melyek közül eddig kettőt tartott meg. Mindkét előadást szép számu közönség hallgatta s az elhangzott fejtegetések bizonyára nem maradtak haszon nélkül. Az idén még néhány ilyen előadást fog tartani, a jövő télen pedig nagyobb arányban óhajja ezeket az előadásokat rendszeresíteni. A mult év novemberében tartott az egyesület egy országismertető előadást is, Finnországról.

Vasárnap és csütörtökön cigány zene mellett

Szent-Istvan sörön

kivül kapható naponta friss

müncheneri Spatenbräu

Marcoin Jenő kaszinó-vendéglősnél.

Ezek mellett különös súlyt helyezett az egyesület a most már kebelében működő nagybecskereki szabad liceum előadásaira is s a lefolyt télen eddig összesen 14 liceális előadást tartott. Lefolyt évi tevékenységének nevezetes pontjaként említi meg a jelentés még azt, hogy az egyesület figyelmét kiterjesztette a társadalomnak azokra a szerencsétlen tagjaira, akik a hőrtönök mélyén szenvednek. A nagybecskereki fogházban rendszeres oktató és ismeretterjesztő előadások tartását vette tervbe s már folyamatban is vannak a tárgyalások az előadások szervezése iránt, úgy hogy mielőtt ez év tavaszán a nagybecskereki fogház lakóit átköltöztetik az új törvényszéki palota fogházába, az előadásokat nyomban megkezdje az egyesület. Ezt az eszményt az egyesület olyan fontosnak tartotta, hogy ez irányban országos mozgalmat is indított.

Új térségeinek megmunkálására való törekvése mellett tovább gondolta az egyesület eddigi munkássága gyümölcseit s folytatta régebbi törekvései továbbfejlesztését. E törekvéseinek kétség-telenül legszabó gyümölcse a nyilvános könyvtárral kiegészített ingyenes olvasóhelyiség. Ez olyan modern kulturintézmény ma már, a melyre joggal büszke lehet az egyesület. A közönségnek az a része, mely szűkös anyagi viszonyainál fogva nem juthat ahhoz, hogy hasznos könyvek és folyóiratok révén gyarapítsa ismereteit, allandóan olyan nagy számmal keresi föl az olvasóhelyiséget, hogy legtöbbször szűknek bizonyul.

Az egyesület olvasóhelyiségét az idén, illetőleg 1907. október 7-én nyitotta meg ismét s ez évi május közepéig tartja nyitva. A látogatók száma a lefolyt évben máig összesen 2652 volt, (tavaly eddig 2589).

Ugy mint eddig, a lefolyt évben is, a költségtérítési kereténél juttatott könyveket vett az egyesület s a vármegye számos népiszkolájában több száz könyvet osztott ki a magyar nyelv tanulásában kiváló eredményt fölmutató tanulóknak jutalmazására.

Az egyesület 50-50 koronás jutalmadijait a vármegyei tanfelügyelő javaslatára alapján a magyar nyelv sikeres tanításáért az idén Liszka Ferenc beodrai községi, Zimmer József billéi községi, Palyi Péter keresztési állami, Vrtiprasci Vazul módosi gör. kel. szerb iskolai tanítóknak és Kiss Sarolta nagybecskereki állami óvónőnek adományozta. Ezenkívül ugyancsak a magyar nyelv sikeres oktatása körül szerzett érdemeik elismerésül díszoklevelet kaptak Münzberg Józsefné szül. Hopfer Emilia aubunári állami, Stakitsné Olga dolovai, Sibul Paula szentmiklósi gör. kel. szerb községi tanítóknak, Knezevity György nagykirályi gör. kel. szerb és Simán Prokop fényi gör. kel. román tanítóknak.

Az egyesület könyvtárát, amelyet most a legszelebb nyilvánosság alapján kezel, a lefolyt évben 41 kötettel gyarapította, úgy, hogy most könyvtárának 1633 kötetből áll.

A széleskörű munkásság mellett vagyoni tökéjét is szaporította az egyesület a lefolyt évben, amennyiben 1907. év elején 18 566 korona 89 fillér volt a tőkésített vagyon, míg most a folyó évben 21 398 korona 88 fillér, ami 2831 korona 99 fillér emelkedést tüntet föl.

Az elmondottakban — végzi a jelentés — hü képet adtuk lefolyt évi munkásságunknak s ha ez a munka talán nem is messze rétegeket felölelő tevékenység, de egyesületünk szerény anyagi erejét tekintve, azt hisszük, hogy néhány köveccel hozzájárultunk a magyar közművelődés alapjainak erősítéséhez. És amennyire emberi erővel és lelkesedéssel munkálkodni lehet, úgy fogunk dolgozni tovább is kulturánkért s igyekszni fogunk vármegyénkben a művelődés forrásait egyre több és több ma még kopár sziklából megnyitni.

Most dr. Vinczehidý Ernő, az egyesület ügyvezető-igazgatója lendületes, nagyhatású beszédben visszapihlantást vet az egyesület múlt évi munkásságára. Minden oldalról megvilágítja azt a kulturmunkát, amelyet az egyesület a lefolyt évben a magyar közművelődés terjesztése érdekében végzett. Kifejti a magyar nyelvi ismerő tanfolyamoknak, az ismeretterjesztő előadásoknak, a kulturerőseknak, a társadalomtudományi és a nagybecskereki szabad liceális előadásoknak nagy jelentőségét, amely utóbbiakat évek óta lelkes buzgalommal vezeti Knyaskó Lajos felső kereskedelmi és polgári iskolai igazgató, amiben odaadó segítőitársai a nagybecskereki tanfőrnök. Rámutatott a rabok oktatására indított s országos figyelmet keltett mozgalomra, valamint az egyesület többi alkotásaira, az ingyenes olvasóhelyiségre, nyilvános könyvtárra és más dolgaira, amelyek évről évre szebben fejlődnek. Jelzi, hogy az egyesület munkásságában az eddigi alkotások nem képeznek határkövet, hanem jövőre még fokozottabban fog munkálkodni a vezetőség s programját még jobban kibővíti, hogy minél nagyobb hasznára legyen nemzeti kulturánknak.

A szép beszédet a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta s dr. Klein Mór indítványára jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki az egyesület vezetőségének buzgó munkásságáért.

A titkár továbbá bemutatja az egyesület évi zárószámadatait, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogad és a fölmentvényt megadja, utána pedig megállapítja, illetőleg jóváhagyja az igazgatóság által beterjesztett 1908. évi költségvetést.

Következett több indítvány beterjesztése, a melyeket Bächler Hugó fölszólalása után a közgyűlés további elintézésre kiadott az elnökségnek.

Ezután elnököl Botka Béla főispán a jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri Balácsi Józsefet és dr. Várady Imrét s miután még egyszer köszönti a jelenvolt tagokat, a közgyűlés az elnök életése mellett véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 6:30-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 12:45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Május 4. Megyei áll. vál. ülés.

Május 6. Számokérő tisztizsek.

Május 6. A jegyző-egylet közgyűlése.

Május 7. Jegyzői nyugdíj vál. ülés.

Május 7. Tavaszi közgyűlés.

Május 11. Közig. biz. ülés.

— **Személyi hír.** Dr. Széle Róbert tanterületi főigazgató a gimnázium látogatására és dr. Ottó József Budapest székesfővárosi V. kerületbeli főreliskolai tornatanár, miniszteri küldött, a tornatanítás és játékvezetés megfigyelésére nagybecskerekre érkezett. Dr. Ottó József ma este, dr. Széle Róbert pedig holnap este utazik tovább Pancsovára. A gimnáziumban mindenütt és minden téren mintaserző rendet találtak.

— **Az adófelsőzámolási bizottság elnökei.** A m. kir. belügyminiszter a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóság székhelyén alakítandó adófelsőzámolási bizottság elnökévé Steinitzer Géza, elnöki helyettesé pedig Franz J. L. takarékpénztári igazgatókat nevezte ki.

— **A görög keletiek husvétja.** Görög keleti szerb polgártársaink tegnap ünnepelték a megváltó feltámadási ünnepét. A feltámadási körmenet tegnap hajnalban folyt le szép langyos tavaszi időben s a pompás ünnepélyes aktuson részt vettek az összes polgári és katonai hatóságok, rengeteg hívő közönség, azonkívül nagy számmal a más vallásúak közül is.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Tóth Kálmán billéi kir. járásbírói jegyzőt a karcagi kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Az első áldozás.** Tegnap, hétfővasárnapon volt a katolikus iskolásleányok első áldozási ünnepe, amelyen az összes nagybecskereki elemi iskolák tantestületei, valamint a gyermekek szülei is részt vettek. A gyermekkoruk e szép vallási eseménye mély hatást tett úgy a gyermekekre, mint a szülőkre is. Az egész szertartást, melyen 130 leányka vett részt fehér ünnepi ruhában, Magyar y Pál pápai kamarás-plébános Engel Ferenc és Witwer Miklós segédlelkészek segédkezése mellett végezte. A funövendékek első áldozási ünnepélye jövő vasárnap, május 3-án fog lefolyni.

— **Új gazdasági tudósító.** A m. kir. földmívelési miniszter Torontálvármegye törökkanizsai járására Fleischl Dezso csókai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Csernoch püspök Temesvárott.** Csernoch János országgyűlési képviselő, a csanádi egyházmegye új püspöke szombaton megérkezett Temesvárra. A püspök most már allandóan Temesvárott fog lakni felszenteléséig, ami május 10-én megy végbe. Tegnap délelőtt Németh püspök vezetése alatt a csanádi és a központi papság tiszteltgett az új püspöknek.

— **Májusi ájtatosságok.** Pénteken, május 1-én a templomokban ismét felzendül az Ave Maria és a róm. kath. hívők serege megint Magyarországot Nagyszennyének oltárához tódul

a katolikus egyház által neki szentelt virágos május havában. A májusi ájtatosságok, melyeknek zenei- és énekrészt a helybeli róm. kath. egyházi zenekar, valamint a városban levő intézetek fogják elvégezni, a római kath. plébánia-templomban mindennap esti 6 órakor fognak megkezdődni, magyar és német szentbeszédnek pedig hetenként felváltva lesznek.

— **A szerb egyházmegye köréből.** A temesvári gör. kel. szerb egyházmegye szentszéke a minap Létics György dr. püspök elnöklété alatt ülést tartott, melyen jóváhagyták Plesztics Sándor bocsbári plébánosnak csókai plébánosossá történt megválasztását.

— **A kath. népszövetség Nagybecskereken.** Tegnap délután Magyar y Pál pápai kamarás-plébános meghívására a róm. kath. plébánia helyiségében a városi kath. intelligencia tekintélyes tagjainak részvételével mellett értekezlet volt a kath. népszövetség eszméjének ismertetése és megbeszélése végett. Az értekezleten jelen voltak:

Frauz J. L. takarékp. igazgató, hitközségi elnök, Tóth István kir. tanácsos, Szilágyi Gyula pénzügyi tanácsos, Baaden Károly igazgató, Czeglédy István h. tanfelügyelő, dr. Riesz Jakab árvaszéki h. elnök, dr. Kovács Dezso, Harzer József, Farkas Ignác főgimn. tanárok, Szalavary Ede polg. isk. tanár, báró Pásztor Árpád, Szabó Sándor, Lovrich Antal, Seprős Valter, Engel Adam és többen a papság köréből.

Magyar y Pál pápai kamarás rövid szavakban fejtegette ki az immár országossá fejlődő katolikus akciónak jelentőségét és az abból a kath. társadalomra nézve várható előnyöket. Hangsúlyozza, hogy a szövetség távol minden pártpolitikától, avagy felekezetiességtől tisztán vallásos, hazafias, kulturális, gazdasági és népművelő missziót akar teljesíteni. Célja a kath. társadalmi rend támogatása, a nép hitérőcsés, társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása, a katolikus eszméknek a köz- és magánéletben való érvényesítése és a vallás és államellenes törekvések ellensúlyozása. E célból mozgalmat fejt ki, meggyűléseket, szabadtanításokat, értekezleteket tart, folyóiratokat, röpiratokat tájékoztatja tagjait, pártolja a központi kath. hírlapirodalmat, népirodákat szervez, fejleszt tagjai között az ösztönözés erőtét a köcsönös támogatásra, főképp pedig arra törekszik, hogy a nép nagy rétegeinek közvéleményét a mindinkább terjedő modern áramlatokkal szemben javítólag átalakítsa. Ezután eszmecsere fejlődött ki, melynek kapcsán Harzer József főgimn. tanár megleghangú és hatásos felszólalása után az értekezlet véget ért.

— **A dévai áll. tanítóképző-intézet I. osztályában,** mint az igazgatóság veünk közli, az 1908/9. isk. évre több ingyenes, földijas és ösztöndíjas hely van üresedésben. Bővebb felvilágosítást szivesen ad az intézet igazgatósága.

— **Utóállítás.** A főszorozárol lemaradt állításkötelesek utóállítást végett minél előbb jelentkezzenek a városi főjegyzői hivatal katonai osztályában, mivel az első utóállítást már május 5-én lesz. Azonkívül még május hó 12-én, 20-án és 27-én lesznek utóállítások megtartva.

— **Háziolász.** Mint részvétellel veszszük a hirt, a Nagykomlói Népbank ügyelője, Grosz János folyó évi április hó 23-án elhunyt. A megboldogult szombaton temették el Nagykomlóson élénk részvét mellett.

— **Előadás a siketnémákról.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésevel kapcsolatban tegnap délelőtt a vármegyei házan érdekes kulturális előadást tartott Zádor Endre a temesvári siketnéma-intézet igazgatója. Az előadó a siketnémák nevelését és oktatását ismertette igen érdekesen és tanulésgosan s hatásosan ecsetelte egyben a szerencsétlen emberek helyzetét a társadalomban. Előadásában propagandát igyekezett csinálni annak, hogy minden siketnéma gyermeket neveltessünk ki, mert különben elvesznek a társadalomra nézve, már pedig neveltetésük igen fontos, mert az országban közel harmincezer siketnéma van. Az előadó az oktatás illusztrálásául három siketnéma gyermeket is hozott magával, akikkel könnyen érthetően magyarázta meg az oktatás nehéz munkáját. A kiváló szakértelemről és tudásról tanuszkodó előadást nagy közönség hallgatta mindvégig feszült figyelemmel s a jeles előadót zajos tapsokkal honorálta.

— Esküvő. Krewrath Armin th. főszolgabíró tegnap esküdött örök házasságot Alexics Olga kisasszonynak Pancsován.

— A módosi kulturstély. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület módosi kulturstélyének rendező bizottsága az estélyi díszta jövedelmének felerészeképpen 179 kor. 70 fillért küldött az egyesületnek. Az estélyi jövedelmének másik fele módosi kulturintézmény javára jut.

— Eljegyzés. Wánisch Vilmos budapesti tanár, eljegyezte dr. Tolveth Rezső alibunári járásvos leányát, Auréliát kisasszonyt.

— A kincstári erdő ügye. Ma érkezett meg a városhoz a lugosi erdőgazgatóságtól a földmívelésügyi miniszternek az erdei majálistérré vonatkozó szerződése, amelynek értelmében a város egy 20 koronás arany ellenértéke fejében 10 évre kapja meg a kincstári erdőnek azon 5 holdnyi területét, amelyen a majálistér van. A szerződés azonban csak 1909. évi január hó 1-től veszi kezdetét, mert az erdészeti hivatal a majálisti teret és az ahhoz tartozó körülbelül 1 1/2 holdas kirtott területet a folyó évre már bérbe adta.

— Adomány. Jankó Ágoston urnó 5 koronát adományozott az „Iskolagyermekbarát”-egyletnek, melyért hálás köszönetet mond az előzőleg.

— A temesvári kiállítás torontái vitüntetőitjei. A temesvári konyhaművészeti kiállítás zsűrije most döntött a kiállítás díjai dolgában. A zsűri a földmívelési miniszter aranyérmét Karátsónyi Jenő gróf v. b. t. t. rizistelepének és a kiállítási díjnyújtó aranyéremmel Csokonics Endre gróf v. b. t. t. zombolyai uradalmanak ítélte oda.

— Gyermeknap adományok. Rózsás Ferenc önkéntes igazgató 7 korona 82 fillér gyűjtött adományt küldött szerkesztőségünk útján a gyermekvédő-üggyéjára.

— Közgyűlések elhalasztása. A nagybecskerekeli köz- és magánúszvíviselők egyesületének, valamint az önkéntes tűzoltótestületnek tegnapra halasztott volt rendkívüli közgyűlései, a jövő vasárnapra május hó 3-ára halasztattak el.

— Csődbírói ítélet. A nagybecskerekeli bír. törvényszék közlése, hogy Perinacz Taca ivadai lakos bárhol találtató ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén lévő ingatlan javaira a csőd megnyitott. Csődbíróul dr. Bertin Lajos törvényszéki jegyző, főmegbízottul dr. Heller Károly, helyettesül dr. Kardos Samu ügyvédek nevezettek ki.

— Újabb vasúti baleset a valkányi vonalon. A napokban a valkány-temesvári vonalon újabb baleset történt. Az a vonat, mely, miután a pálya még nincs teljesen helyreállítva, az átszálló utasokat Tamesvárra viszi az álomás közelében mekiment egy vasúti sínkel telt kocsinak. Az összeütközés meglehetősen erős volt, úgy, hogy a vonat mozdonya hasznavehetetlenné vált és az utasok kénytelenek voltak reggelig a nyílt pályán vesztegelni, míg a segélyvonat megérkezett.

— Szabálytalanságok a gör. kel. serb hitközségnél. A gör. kel. serb hitközségnél előfordult szabálytalanság ügye — amelyről lépünk szombati számában hírt adtunk — eddig újabb stádiumba nem lépett. A tényből kifolyólag, hogy a serb takarékpénztár pénztárosa a hitközség alkalmazottjával egyetértve hamisította a hitközségi betétkönyvecskébe az 5000 koronás hamis betéti tételt, az a hír keringett ma a városban, hogy a serb takarékpénztár pénztárosa, magát biztonságba helyezendő, Belgrádba szökött volna. E hír azonban egyelőre ellenőrizhetlen, de annyi valószínű, hogy a pénztáros már nincsen Nagybecskerekén. A serb takarékpénztár különben május hó 5-ére rendkívüli közgyűlésre hívta ösze részvényeseit, melyben a felügyelő bizottság az intézetben észlelt szabálytalanságokról jelentést fog tenni, amelynek kapcsán majd a közgyűlés az odíózus ügyben állást foglal.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve acég. (a.)

Színház.

* A dollárkirálynő. Ha régebben olyan librettot követett el a szerző, amelyek se füle, se farka, olasz vagy spanyol földre helyezte a cselekvényt. S ha szép dalokat énekeltek az érhetetlen jelenetek előtt és után, mindenki megbocsátotta, hogy nem érti mit akarnak. A legmodernebb szerzők eltérnek a sablontól. Ők Amerikában szerepeltetik az alakjaikat, abból a nézetből indulván ki, hogy Amerika jobban vonzza azt embereket, mint Olasz- és Spanyolország, amint ez a többek között a kivándorlás is bizonyítja. A huszadik század gyermekei azonban azt szeretik, ha az operette szövegének is van valami érthető meséje. E tekintetben némi haladás is konstatalható, sőt mernők állítani, hogy a Vig özevegnek vagy a Varázsheringőnek sohasem lett volna az a sikere, ha a szövege nem volna oly szellemes és — frivol. A Dollárkirálynő más csapáson halad. Frivolnak ugyan elég frivol, de szellemesnek egy cöppet sem mondható. Nem is igen kellett Bécsben, ambátor a zenéje, ha nem is túlságosan eredeti, de dallamos és helyenkint fülbemészó is. Budapestre azért importálták, mert a magyar főurak kedvelik az amerikai leányok milliárdjait s egy aktuális operette elvégre is nem mindennapi dolog. A darabot szombaton és vasárnap este zsufolt ház előtt adták, fényes tanujelűl annak, hogy nagy közönségre nálunk csakis az operette számíthat. Ezt a leverő tényét nem szívesen konstataljuk, de tartozunk vele az igazságnak. Az előadás néhány kisebb ingadozástól eltekintve elég jó volt. Kaposy Józsa a csm szerepben igen szépen énekel. Remete Géza, Gózon Béla, Haraszi Vilma, Soly-mosy Sándor, Gáthy Kálmán, Gózon Gyula, Csánádi Irma (egy nagyon sikkes chansonet), Kárpáthy Katica, ki pompásan játszotta meg a biblíásasszonyt, Kabos Gyula egymással vetekedtek, hogy énekükkel és játékuikkal kielégítsék a közönséget. Volt is taps és ujjazás bőven. —r.

A darabot vasárnap este megismételték, míg délután a „Varázsheringő” edes melódiái gyönyörködtették a közönséget.

* Színházi hírek. Még csak pár napig időzik városunkban Polgár Károly színtársulata. Kedden Sullivan Arthur szép zenéjű operettje, a „Mikadó” kerül színi, mely annak idején az egész világot diadallal járta be s ma is egyike a legszebb operetteknek. A főszerepeket Peterdi Etuska, Csánádi Irma, G. Dulich Mariska, Polgár, Remete és Gózon Gyula játsszák.

Szerdán Henniquin és Wéber zajos sikert aratott újdonsága. „Nincs elvámolni valója” című bohózat bemutatója lesz, amely a budapesti Vigszínházban került színi. Egyike ama erősen pikáns, de szellemes francia termékeknek, ahol a bonyolult helyzetek és fordulatok ötletes változata állandóan derűsre hangolja a nézőt. Alig van európai város, ahol elő nem adták volna s ahol előadták, ott zajos sikert aratott. Leányok számára nem való. Haraszi Vilma, G. Dulich Mariska, Breznay Anna, Gózon Béla és Gyula, Bogyo, Soly-mosy és Kabos játsszák a vezető szerepeket.

Csütörtökön utolsó előadásul a „Vig Niebelungok”, Strausz Oszkár, a „Varázsheringő” hírneves szerzőjének legújabb operettje kerül színi, melyet annak idején Bécsben 150-szer adtak egymásután. Nálunk a budapesti Királyszínházban aratott nagy sikert. Peterdi Etus, Kaposy Józsa, Gáthy Kálmán, Gózon Gyula, Bogyo, Remete játsszák a nagyobb szerepeket. A darab fényes kiállítással kerül színi.

* Polgárék Nagyikindán. Polgár Károly színtársulata május hó 2-án kezdi meg előadásait Nagyikindán, ahol a társulat körülbelül egy hónapig marad.

TAVIRATOK.

A horvát bán a királynál.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király Rauch Pál báró horvát bán ma délelőtt Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta.

A Polónyi—Lengyel-ügy.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti táv.) A budapesti törvényszék esküdtbírósa ma délelőtt kezdte el tárgyalni Polónyi Géza volt igazságügy-

miniszternek Lengyel Zoltán ellen indított sajtópörét. A szenzációs pör iránt természetesen rendkívüli volt az érdeklődés s az alkotmány-utcai törvénykezési palota környékét nagy néptömeg vette körül, amely be akart jutni a tárgyalásra s mivel nagy részük nem juthatott be, hát pro és contra tüntetett az egyes közéleti férfiak érkezésekor. A tárgyaló teremben fél 10 órára már rogyásig megtelt a hallgatóság helye. A teremben először Polónyi Géza jelent meg fiával, Polónyi Dezsővel, azután pedig Lengyel Zoltán jött védőjével, Vázsonyi Vilmostal.

Az elnök 10 óra után nyitotta meg a tárgyalást s először a vádlott Lengyel Zoltánt hallgatta ki. A kérdésekre Lengyel Zoltán kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek s az inkriminált cikket közérdekből írta. Közte és Polónyi között nincsenek személyi ellentétek, pusztán politikai ellentétek. Cikkének alapját Halmos János volt polgármester nyilatkozata képezte s a többi részekben is hitelesnek látszó adatok vezették.

Az elnök ezután elrendelte az ügyészi vádirat rendelkező részének, majd Lengyel Zoltán cikkéből az inkriminált részek felolvasását.

Lengyel Zoltán kéri, hogy az egész cikket olvassák föl, amit azonban a bíróság megtagad.

Vázsonyi Vilmos védő a bizonyítás sorrendjére nézve tesz előterjesztést. A törvényszék határozathozatalra vonult vissza s fél órai tanácskozás után kimondja, hogy a bizonyítási anyag elrendezése és a sorrend megállapítása az elnök jogát képezi a tárgyalás folyamán. Vázsonyi a határozat ellen semmisségi panasszal él.

Most megkezdődtek a tanúkihallgatások. Elsőnek a Beke Erzsébet-féle Nákó gróf ellen elkövetett zsarolási ügyben Jeszenszky Géza nagyszentmiklósi ügyvédet hallgatták ki. Jeszenszky vallomásában előadja, hogy Beke Erzsébet az öreg Nákó gróftól már kapott végkielégítést s egészen rendezetnek gondolták az ügyet, amikor Beke Erzsébet újabb követelésekkel állott elő. A gróf, hogy az esetleges botrányt eikerülje, 6000 koronás évi járadékban egyezett meg Beke ügyvédjével. Jeszenszky azt mondja, hogy Polónyi Gézának tudomása szerint csak az volt a szerepe az ügyben, hogy a járadékról szóló okiratot megszerkesztette. Polónyi Géza ezért semmi díjat nem kapott és nem is követelt. Az igaz, hogy Polónyi ajánlotta a grófnak, hogy jó lesz egyezkedni, mert botrány lehet a do'ogból, de ezt nem fenyegetésképpen mondta. Jeszenszky kihallgatása két óráig tartott. A tárgyalás folyik.

Bánffy Dezső interpellációja.

Budapest, április 27. (A „Torontál” ered. táv.) Bánffy Dezső báró a képviselőház szerdai ülésére sürgős interpellációt jegyzett be, a soproni német tanácskozási nyelv ügyében.

A dányosi bűnpör.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rablógyilkos dányosi cigányok bűnpörében ma is hasonló nagy érdeklődés mellett foly tovább a tárgyalás. A délelőtti folyamán több tanút hallgattak ki, de nevezetesebb incidens nem történt.

Anarkista hajsz a Bécsben.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az ottani rendőrség most nagy anarkista hajszát indított. A genfi rendőrség ugyanis értesítést küldött Bécsbe, hogy ott legutóbb anarkista-gyűlés volt, amelyen elhatározták, hogy a bécsi császárbülső alkalmával, a német fejedelmek ott időzésekor merényleteket fognak elkövetni. A merényletek végrehajtására ki is küldtek egy orosz és egy spanyol anarkistát, akiknek még jóval az ünnepségek előtt kell Bécsbe menniök, hogy kikerüljék a hatóság figyelmét.

A bécsi rendőrség most lázasan nyomoz az anarkisták után s a legmesszebb menő ovóintézkedéseket teszi.

A gyáriparosok közgyűlése.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti táv.) A gyáriparosok országos szövetsége Chorin Ferenc elnöklésével tegnap tartotta közgyűlését, amelyen a szövetség tagjai nagy számmal vettek részt. A közgyűlésen választás is volt, amelyen a tavalyi igazgatóságot választották meg újból.

Szerencsétlen kocsikázás.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Kutschner Antal fővárosi gyáros feleségével és két hölgy rokonával a Hűvösvölgyben kocsikázott. Kocsiázás közben a kocsi neki ütdött egy határkőnek úgy, hogy a kocsi felborult s maga alá temette a kocsi kázókat. A gyáros és felesége súlyosan megsebesült, míg a két hölgyvendég könnyebb zúzódásokkal szabadult.

Hajóösszeütközés.

Budapest, április 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Londonból sürgönyzik, a Wightsziget közelében a „Gladvator” nevű angol cirkáló üsszeütközött egy „Saint Paul” nevű gőzössel. Az összeütközés folytán a gőzös elsüllyedt, miközben négy ember meghalt s többen megsebesültek. Emellett azonban a „Saint Paul”-nak negyven utasa még hiányzik.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlakor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	22.40
Buza (októberre 1908.)	18.96
Rozs (októberre 1908.)	16.42
Rozs (májusra 1908.)	12.98
Zab (okt. 1908.)	13.02
Tengeri (májusra)	12.80

415. Bvk. 1908. sz.

416—1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. jár bíróság 1906. évi március hó 14-ik napján kelt Sp. II. 587/4. sz. végzésével megkeresett nagybecskereki kir. jár. bir.-nak 1908. évi március hó 14-ik napján V. 346. szám alatt kelt végzése folytán dr. Hubert Zsigmond nagybecskereki ügyvéd által képviselt Kovács Gedeon nagybecskereki cég és lakos felperes részére Putits István és Mária nagybecskereki lakosnál 57 korona 80 fillér és jár. iránt kielég. végrehajtás utján 1906. évi március hó 19-ik napján Nagybecskereken lefoglalt, 620 koronára becsült butorokból álló ingók Nagybecskereken, alperesek lakásán (Luther-utca) birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1908. évi május hó 4-ik napjának d. u. 3 órájára tüzetett ki, az 1908. évi V. 297/7. szám alatt kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap-, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. LX. t. c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincsen, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtó kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölösségére foglaltatni.

Nagybecskerek, 1908. évi április hó 13. dik napján.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESÉ ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Képviseelve Nagybecskereken WENER JÓZSEF ügynöksége által.
Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1920/1908. sz.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Antalfalva községben üresedésbe jött irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket, eddigi működésüket igazolva, f. évi május hó 15-ig hozzám nyujtsák be.

Az irnok-végrehajtó fizetése 800 kor. és kivéve az antalfalvait, a többi behajtott összegek utáni behajtási illeték.

Antalfalva, 1908. évi április hó 24.

Zsiross,
főszolgabíró.

414—2.1

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a tavaszi idényre férfi-, női- és gyermekcipőkben a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolando:

mindenki vegyen csakis nálam kapható Debreczenben készült cipőt, mely csinosagra és jóságra minden külföldit felülmul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben különlegességek óriási raktára.

Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.

Vidékre különös olcsó árak.
10 koronán felül bérmentve.

303—50.9

Keresek jó irasu, ügyes, szerbül tudó

végrehajtót

azonnali belépésre.

Évi fizetése 800 korona némi mellékjövedelemmel. • Alkalmasság esetén megválasztása valószínű.

Grandjean Géza esentai jegyző.

413—3.1

3695/1907. sz.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Lajosfalva községben üresedésbe jött községi segédjegyzői és községi irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket és eddigi szolgálataikat igazolva, pályázati kérvényüket f. évi május hó 15-ig hozzám nyujtsák be.

A segédjegyző fizetése 1000 kor. és 100 kor. utiatalány; az irnok-végrehajtó fizetése 720 kor. és 40 kor. utiatalány.

A választást a kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Antalfalván, 1908. évi április hó 23.

Zsiross,
főszolgabíró.

415—3.1

Meghívás

a Szerb Takarékpénztár r. t. Nagybecskereken

folyó évi május hó 5-én délután 2 óraker a társaság termeiben megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

A közgyűlés tárgya:

A felügyelő-bizottság jelentése az intézetben tapasztalt szabálytalanságokról.

Kelt Nagybecskereken, 1908. április hó 26-án.

A Szerb Takarékpénztár felügyelő-bizottsága.

Jegyzet. Az alapszabályok értelmében, azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, kötelesek részvényeiket legkésőbb a közgyűlés napja előtt a társaság pénztáránál letenni, a miről elismervények állittatnak ki. Ezen elismervények szolgálnak igazolványul a közgyűlésen való részvételhez.

412—1.1